

Biografiske notater

Når man skal tegne et portrett av en billedkunstner med ord, får kunstnerens bilder en nærværenhet som er mer intens enn den umiddelbare nærhet man opplever stilt overfor dem på en utstilling. Man må gjenkalle dem i erindringen, og bildenes mysterier blir mer åpenbare uten deres materielle nærvær. Bildets verdi som åndsverk er på sett og vis knyttet til dets evne til tilstedeværelse ved fravær.

Svein Strands bilder engasjerer bevisstheten på en måte som overlegent bekrefter deres verdi som åndsverk. Hans maleriske formsprog er både en anakronisme og et samtidssprog. Et paradoks. Han lar seg inspirere av sansning, men hans bilder er sett og bygget av en analytisk tenker. Enda et paradoks. Han er en norsk maler uten røtter i norsk tradisjon, men hans to professorer ved Kunstakademiet foregriper på en merkelig måte spennet i hans kunstneriske verk. Ikke fordi hans bilder i noen særlig grad er preget av dem, men fordi bildene på en sjelden måte kombinerer den analytiske innsikt hos den ene med den lyriske opplevelse hos den andre. Professorene Storstein og Schultz er blant de betydeligste i sin generasjon i Norge, så vel som kunstnere som pedagoger, og Svein Strand fører videre deres innsikt og deres kjærlighet til maleriet og den opplevde virkeligheten.

Motsetninger forenes i Strands arbeider til en kraftfull enhet, men det motsetningsfylte fortsetter å eksistere i dem i forskjellige forkledningner. Han gir rommet uendelighet gjennom speil og vinduer. Hans motiver er urbane, ofte interiører der vinduene og speilene blir dører mellom et indre og et ytre landskap: mellom intellekt og sansning, mellom fantasi og stedbundethet, og mellom det indre og det ytre eksil.

I dag henter storparten av de yngre norske kunstnere impulser i U.S.A. og Tyskland. Svein Strand har ikke reist for å oppsøke forbilder eller kjenne tidens puls der den banker heftigst for øyeblikket. De noen og tredve siste årene har han tilbrakt i Mougins, i Paris, på Hydra, i Barcelona, på Djerba, i Napoli, i Kairo, og de siste årene i Nice. Han oppsøker en verden der det er samklang mellom det indre og det ytre landskapet; der miljøet fortsatt inneholder kimene til den kunst som ble skapt for hundre år siden, og fortsatt inneholder så mange løfter.

På tross av sitt langvarige eksil er Svein Strand høyt vurdert i Norge. Han er representert i de store norske samlingene, og han har for lengst den mest prestisjetunge utstillingen i Norge, Festspillene i Bergen, bak seg. Hans eksil er ikke preget av bitterhet overfor det landet han kommer fra, slik tilfellet var med Ibsen og Munch. Hans eksil er ikke resultat av noen krise, men en helt naturlig konsekvens av hans personlighet og særpregete begavelse.

Dag Hofseth